

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอเหล่าเสือโก้ก จังหวัดอุบลราชธานี
ข้อมูล ณ วันที่ ๘ เดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายสมิทร..ปลื้มจิตร
๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ เลขที่ ๑๕๐ ม. ๖ ต. เหล่าเสือโก้ก อ. เหล่าเสือโก้ก จ. อุบลราชธานี ๓๔๐๐๐
โทรศัพท์ ๐๘๗ ๗๗๘ ๓๔๙๙ Facebook สมิทร ปลื้มจิตร Line ๐๘๗๗๗๘๓๔๙๙
เกิด พ.ศ. ๒๕๐๕ปัจจุบันอายุ ๖๓ ปี
๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง
๕. ระดับการศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
สถาบันการศึกษา โรงเรียนพานิชยการ อุบลราชธานี
คณะ/สาขาวิชา บัญชี
๖. อาชีพปัจจุบัน
☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว
☒ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร
ระบุ.....รับเหมาก่อสร้าง.....
๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๑๕๐,๐๐๐ บาท/ปี
๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๘

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลักข้าว.....
๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน๒....แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย
๑. แปลงเรียนรู้การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

๒. แปลงเรียนรู้การไถกลบตอซังและปลูกพืชปุ๋ยสด

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน....๕....ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย
ฐานการเรียนรู้ที่ 1 : การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพ

ฐานการเรียนรู้ที่ 2 : การทำปุ๋ยหมักใช้เองเพื่อลดต้นทุนการผลิต

ฐานการเรียนรู้ที่ 3 : การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน

ฐานการเรียนรู้ที่ 4 : การเพาะเลี้ยงเห็ดนางฟ้า

ฐานการเรียนรู้ที่ 5 : การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน....๓...หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน๔..... หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๔.๑.๑ การลดต้นทุน
- ๔.๑.๒ การเพิ่มผลผลิต
- ๔.๑.๓ การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน
- ๔.๑.๔ การเลี้ยงสัตว์เพื่อเพิ่มรายได้

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน๓..... หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๔.๒.๑ เศรษฐกิจพอเพียง
- ๔.๒.๒ เกษตรผสมผสาน
- ๔.๒.๓ การจัดทำบัญชีครัวเรือน

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน๒..... หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๔.๓.๑ การจัดทำแผนการผลิต
- ๔.๓.๒ การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุมาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตรการเรียนรู้ : การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๑. เพื่อให้เกษตรกรเข้าใจความสำคัญของการวิเคราะห์ดินก่อนการใส่ปุ๋ย
๒. เพื่อให้เกษตรกรรู้จักวิธีการเก็บตัวอย่างดินและการแปลผลค่าวิเคราะห์ดิน
๓. เพื่อให้เกษตรกรสามารถใช้ข้อมูลผลวิเคราะห์ดินในการวางแผนการใส่ปุ๋ยที่เหมาะสมกับการปลูกข้าว

๔. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใส่ปุ๋ย ลดต้นทุน และเพิ่มผลผลิตข้าวอย่างยั่งยืน

๕. เพื่อส่งเสริมแนวทางการจัดการดินให้มีความอุดมสมบูรณ์รองรับการผลิตข้าวในระยะยาว

เนื้อหาหลักสูตร

ตอนที่ ๑: ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับดินและการวิเคราะห์ดิน

- ความสำคัญของดินต่อการปลูกข้าว
- การเก็บตัวอย่างดินที่ถูกต้อง
- การทดสอบและวิเคราะห์ค่าต่าง ๆ ของดิน (เช่น pH, NPK)
- การอ่านค่าและแปลผลรายงานการวิเคราะห์ดิน

ตอนที่ ๒: การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินสำหรับการปลูกข้าว

- หลักการเลือกชนิดและปริมาณปุ๋ยตามผลวิเคราะห์ดิน
- ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการใส่ปุ๋ย/เทคนิคการใส่ปุ๋ยที่ถูกต้อง
- การลดต้นทุนการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
- การปรับปรุงบำรุงดินเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใส่ปุ๋ย

ตอนที่ ๓: การติดตามผลและการจัดการดินหลังการปลูกพืช

- การตรวจสอบสภาพดินและพืชหลังใส่ปุ๋ย
- การจัดการดินหลังเก็บเกี่ยว
- การวางแผนการวิเคราะห์ดินซ้ำในรอบการปลูกต่อไป

รูปแบบการถ่ายทอดความรู้

- การบรรยายโดยมีสื่อภาพ/วิดีโอประกอบ
- การฝึกปฏิบัติการเก็บตัวอย่างดินจริงในพื้นที่เกษตรกร
- การสาธิต
- การอภิปรายแลกเปลี่ยนประสบการณ์
- การให้คำปรึกษาและติดตามผลหลังอบรม

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

วิธีการและแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการ

๑. การเตรียมความพร้อมและศึกษาข้อมูล

- ศึกษาแนวทางและวัตถุประสงค์ของแผนปฏิบัติการบูรณาการที่จังหวัดกำหนด รวมถึงนโยบายและกรอบการดำเนินงานจากส่วนกลาง
- รวบรวมข้อมูลความต้องการและปัญหาจากกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ ศพก. เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำแผน

๒. การมีส่วนร่วมในกระบวนการประชุมและเวทีการขับเคลื่อน

- เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการหรือเวทีการระดมความคิดเห็นของคณะกรรมการจังหวัดและคณะทำงานขับเคลื่อนงานด้านการเกษตร
- แสดงความคิดเห็นและเสนอแนะแนวทางที่สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรและบริบทของพื้นที่ ศพก.อำเภอเหล่าเสือโก้ก
- เสนอแนวทางการบูรณาการทรัพยากรและกิจกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ปุ๋ยและการผลิตข้าวในพื้นที่
- การจัดทำรายละเอียดแผนงาน ร่วมกำหนดกิจกรรมและแผนปฏิบัติการในแต่ละช่วงเวลาอย่างละเอียด เช่น กิจกรรมส่งเสริมความรู้การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การอบรมเกษตรกร การติดตามผลในพื้นที่
- ระบุผู้รับผิดชอบ งบประมาณ และระยะเวลาปฏิบัติงานในแผนอย่างชัดเจน เพื่อความเป็นรูปธรรมและง่ายต่อการติดตามประเมินผล
- การประสานความร่วมมือ ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเกษตรจังหวัด สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และภาคีเครือข่ายต่าง ๆ เพื่อให้แผนการดำเนินงานครบถ้วน
- ประสานข้อมูลและผลการดำเนินงานกลับมายัง ศพก. เพื่อปรับปรุงและต่อยอดกิจกรรมต่อไป

๓. การติดตามและรายงานผล

- มีส่วนร่วมในกระบวนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้ โดยรวบรวมข้อมูลผลลัพธ์จากเกษตรกรในพื้นที่นำเสนอในที่ประชุม
- เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาและการปรับปรุงแผนเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์จริงในพื้นที่

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

แผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หรือที่เรียกว่า "แผนราย ศพก." เป็น แผนงานที่จัดทำขึ้นเพื่อเป็นกรอบและแนวทางในการบูรณาการการดำเนินงานของทุกหน่วยงานและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ให้ทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อส่งเสริมและพัฒนการผลิตสินค้าเกษตรให้ตรงตามความต้องการและศักยภาพของพื้นที่ โดยเน้นการประสานงานและร่วมมือกันในทุกระดับตั้งแต่เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายจนถึงหน่วยงานสนับสนุนต่าง ๆ

ขั้นตอนการจัดทำแผน

๑. วิเคราะห์ศักยภาพและสถานการณ์ คณะกรรมการ ศพก. ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอและหน่วยงานเครือข่ายในพื้นที่ ร่วมกันวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตร ปัญหาและศักยภาพด้านสินค้าเกษตรหลักในพื้นที่ เช่น ชนิดพืชที่สำคัญ ปัจจัยการผลิต ปัญหาโรค แมลง ศักยภาพนวัตกรรมท้องถิ่น ฯลฯ

๒. กำหนดเป้าหมายและวางแผนกิจกรรม จากข้อมูลที่วิเคราะห์ จะกำหนดเป้าหมาย เช่น การเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน พัฒนาคุณภาพ พัฒนาตลาด ฯลฯ และวางแผนกิจกรรมที่ตอบเป้าหมาย เช่น การอบรม ถ่ายทอดเทคโนโลยี ทดลองใช้เทคนิคใหม่ๆ จัดงาน Field Day ประสานการผลิตกับตลาด ฯลฯ

๓. ประชุมและระดมความคิดเห็น จัดเวทีประชุมคณะกรรมการ ศพก. ศูนย์เครือข่าย เกษตรกรต้นแบบ สำนักงานเกษตรอำเภอ เกษตรจังหวัด ฯลฯ เพื่อร่วมกันออกแบบกิจกรรม รูปแบบดำเนินงาน วิธีติดตาม ประเมินผล และระบุผู้รับผิดชอบ งบประมาณ สิ่งสนับสนุนที่จำเป็น

๕. จัดทำแผน "ราย ศพก." สรุปรูปแบบกิจกรรมและแผนปฏิบัติการรายปี (หรือรายไตรมาส/รายเดือน) ระบุเป้าหมายกิจกรรม ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด และเสนอแผนต่อคณะกรรมการจังหวัดและกรมส่งเสริมการเกษตร

๖. ดำเนินงานตามแผน นำแผนไปปฏิบัติในพื้นที่ มีการติดตามประเมินและปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ ใครบ้างที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ

๑. คณะกรรมการ ศพก. ประกอบด้วยประธานและกรรมการซึ่งส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

๒. สำนักงานเกษตรอำเภอ/เกษตรจังหวัด รวมถึงเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเข้าร่วมสนับสนุนข้อมูล

๓. ศูนย์เครือข่าย ศพก. ในพื้นที่สำรวจข้อมูล เปรียบเทียบและเสนอกิจกรรมที่เหมาะสมในแต่ละอำเภอ

๔. เกษตรกรต้นแบบ/เกษตรกรในพื้นที่โดยเฉพาะกลุ่มเป้าหมายสินค้าเกษตรหลักในชุมชน ร่วมให้ข้อมูล

๕. หน่วยงานภาคีเครือข่าย เช่น หน่วยงานราชการ สหกรณ์ ภาคนอกชน สถาบันการศึกษา หน่วยงานวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตร

๖. กลุ่ม Young Smart Farmer / แปลงใหญ่ / กลุ่มวิสาหกิจชุมชนช่วยผลักดันกิจกรรมใหม่ ๆ และเป็นแหล่งเรียนรู้ตัวอย่าง

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

จากประสบการณ์ตรงในการทำนาข้าวหลายปีที่ผ่านมา พบว่าผลผลิตที่ได้ไม่แน่นอน ต้นทุนสูง โดยเฉพาะค่าปุ๋ยและสารเคมี และยังมีปัญหาดินเสื่อมและแมลงศัตรูพืชรบกวนบ่อยครั้ง และเห็นคนในชุมชนหลายคนเจอปัญหาแบบเดียวกัน จึงเริ่มค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ และเปิดใจรับฟังคำแนะนำจากนักวิชาการ ลองนำวิธีวิเคราะห์ดิน การใส่ปุ๋ยตามสูตรที่เหมาะสมกับสภาพดิน รวมถึงเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ในแปลงของตัวเอง ผลลัพธ์ทำให้ลดต้นทุนลงและผลผลิตเพิ่มขึ้น

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

- การที่ผลผลิตลดลงอย่างต่อเนื่องจากสภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลง ไม่แน่นอน ฝนทิ้งช่วงและขาดแคลนน้ำทำให้การปลูกข้าวเดิมที่เคยทำไม่ได้ผลดีเหมือนที่ผ่านมา นอกจากนี้ การทำเกษตรแบบเดิมมักมีต้นทุนสูง โดยเฉพาะในเรื่องของปุ๋ยและการจัดการศัตรูพืช ไม่มีการวางแผนในเชิงวิชาการ ทำให้ไม่คุ้มทุน

- ความผันผวนของสภาพอากาศและความไม่แน่นอนนี้ เป็นแรงบันดาลใจให้เกษตรกรต้นแบบเห็นความจำเป็นที่จะต้องนำเทคโนโลยี เช่น การวิเคราะห์ดิน การใช้ปริมาณปุ๋ยอย่างเหมาะสม การจัดการน้ำแบบแม่นยำ หรือแม้แต่การติดตามข้อมูลสภาพอากาศ มาประยุกต์ใช้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดความเสี่ยงและลดต้นทุนการผลิตให้น้อยลง ซึ่งช่วยให้เกษตรกรมีความมั่นใจในผลผลิตและรายได้มากขึ้นในภาวะการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ สิ่งแวดล้อม รวมถึงสภาพสังคม วัฒนธรรม

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรที่เกษตรกรต้นแบบในอำเภอเหล่าเสือโก้กได้นำมาปรับใช้ สามารถแบ่งตามปัญหาและตัวอย่างการนำนวัตกรรมมาใช้ ดังนี้

- การแก้ปัญหาดิน น้ำ อากาศในพื้นที่

ปัญหา: ดินมีความเป็นกรด-ด่างไม่สมดุล ขาดสารอาหารบางชนิด น้ำไม่เพียงพอจากฝนทิ้งช่วง
นวัตกรรมที่ใช้: การตรวจวิเคราะห์ดินเพื่อปรับสภาพดินให้เหมาะสมกับการปลูกพืช

- ตัวอย่าง: เกษตรกรต้นแบบใช้ปูนขาวในไร่นาเพื่อปรับสภาพดิน, ปลูกพืชปุ๋ยสด, ใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก เพื่อปรับปรุงโครงสร้างดิน

- การลดต้นทุนการผลิต
 - ปัญหา: ต้นทุนปุ๋ยเคมีสูง การสูญเสียจากการใช้ที่ไม่ถูกต้อง
 - นวัตกรรมที่ใช้: การใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ และการใช้สารชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืชแทนสารเคมี
 - ตัวอย่าง: เกษตรกรต้นแบบใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดินร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์
- การเพิ่มผลผลิตและคุณภาพ
 - ปัญหา: ผลผลิตต่ำกว่าศักยภาพของพื้นที่และไม่ได้คุณภาพตามต้องการตลาด
 - นวัตกรรมที่ใช้: การเลือกใช้พันธุ์ข้าวที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่
 - ตัวอย่าง: เกษตรกรต้นแบบนำพันธุ์ข้าวที่ทนแล้งและมีคุณภาพสูงมาปลูก

๒) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

ขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการในหัวข้อการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน มีดังนี้

๑. เก็บตัวอย่างดินในพื้นที่ปลูก - ดำเนินการเก็บตัวอย่างดินอย่างถูกต้องเพื่อส่งวิเคราะห์โดยใช้ชุดตรวจวิเคราะห์ดินเบื้องต้นห้องปฏิบัติการ โดยเก็บตัวอย่างในจุดต่าง ๆ ของแปลงปลูกหลายๆ จุดและผสมรวมกันเป็นตัวอย่างแทนพื้นที่นั้น ๆ เพื่อให้ผลการวิเคราะห์ดินแม่นยำ

๒. นำผลวิเคราะห์ดินมาแปลผล - ผลวิเคราะห์จะแสดงค่าธาตุอาหารในดิน เช่น ไนโตรเจน ฟอสฟอรัส โพแทสเซียม อินทรีย์วัตถุ และค่าความเป็นกรด-ด่างของดิน (pH) ซึ่งใช้ในการประเมินสภาพดิน และระดับความอุดมสมบูรณ์ของดิน

๓. คำนวณปริมาณและชนิดปุ๋ยที่เหมาะสม ตามคำแนะนำจากผลวิเคราะห์ดิน เลือกชนิดปุ๋ยและ

ปริมาณที่ควรใส่ให้เหมาะสมกับสภาพแปลงและชนิดพืช เช่น ปุ๋ยที่มีไนโตรเจน ฟอสฟอรัส โพแทสเซียมครบถ้วน ในสัดส่วนที่เหมาะสม ลดการใส่ปุ๋ยเกินจำเป็นเพื่อประหยัดต้นทุน

๔. กำหนดช่วงเวลาการใส่ปุ๋ย การใส่ปุ๋ยควรแบ่งใส่เป็นหลายครั้ง เช่น สำหรับพืชข้าว ใส่ครั้งแรก หลังย้ายกล้าหรือต้นกล้าเริ่มตั้งตัวดี และครั้งที่สองหลังจากใส่ครั้งแรกประมาณ ๑๕-๓๕ วัน เพื่อให้ธาตุอาหารถูกดูดซึมอย่างมีประสิทธิภาพตามช่วงการเจริญเติบโตของพืช

๕. วิธีการใส่ปุ๋ยอย่างเหมาะสม ควรใส่ปุ๋ยโดยโรยข้างแถวปลูก จากนั้นพรวนดินหรือกลบปุ๋ยเพื่อให้ปุ๋ยซึมเข้าสู่ดินและพืชได้ดี หลีกเลี่ยงการใส่ปุ๋ยบนใบพืชโดยตรงเพื่อลดความเสียหาย

๖. ติดตามและปรับปรุง - หลังจากใส่ปุ๋ยและมีการเจริญเติบโตของพืช ควรติดตามผลสัมฤทธิ์และเก็บตัวอย่างดินใหม่ทุก ๓-๔ ปี เพื่อปรับสูตรปุ๋ยให้เหมาะสมกับสภาพแปลงและเพื่อลดความเสี่ยงจากการใช้ปุ๋ยไม่ถูกสูตรในระยะยาว

๗. การใช้ปูนปรับสภาพดิน หากผลวิเคราะห์ดินพบว่าดินมีความเป็นกรดสูง ควรใส่ปูนขาวหรือปูนโดโลไมท์ ก่อนปลูกเพื่อปรับค่าความเป็นกรด-ด่างให้เหมาะสม เพื่อให้พืชดูดซึมธาตุอาหารได้ดี

๘. การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมี ควรใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยหมักร่วมกับปุ๋ยเคมี เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน ทำให้ดินร่วนซุย ดูดซับน้ำดี และปลดปล่อยธาตุอาหารให้พืชอย่างต่อเนื่อง ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและยืดอายุการใช้งานของสภาพดิน

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑)ข้าว..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๒๒.....ไร่-งาน-วา)

๑.๒) พื้นที่ปลูกจำนวน.....(ไร่-งาน-วา)

๑.๓) พื้นที่ปลูกจำนวน.....(ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑)ปลานิล,ปลาทะเพียน.. จำนวน.....๑.....(หน่วย..บ่อ...)

๒.๒) จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๓) จำนวน.....(หน่วย.....)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑)โคเนื้อ..... จำนวน.....๑๘.....(ตัว)

๓.๒) จำนวน..... (ตัว)

๓.๓) จำนวน..... (ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑) จำนวน.....(หน่วย.....)

๔.๒) จำนวน.....(หน่วย.....)

๔.๓) จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า.....ข้าว.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ค่าเตรียมดิน

เป็นเงิน.....๕๐๐.....บาท/ไร่

๑.๒) ค่าเมล็ดพันธุ์	เป็นเงิน.....๕๐๐.....บาท/ไร่
๑.๓) ค่าปุ๋ยเคมี	เป็นเงิน.....๑,๐๐๐.....บาท/ไร่
๑.๔) ค่าปุ๋ยอินทรีย์, ปุ๋ยคอก	เป็นเงิน.....๑,๕๐๐.....บาท/ไร่
๑.๔) ค่าปลุก (หว่าน)	เป็นเงิน.....๖๐.....บาท/ไร่
๑.๕) ค่าแรงงาน (ใส่ปุ๋ย, ตัดใบข้าว)	เป็นเงิน.....๑๘๐.....บาท/ไร่
๑.๖) ค่าเก็บเกี่ยว	เป็นเงิน.....๖๐๐.....บาท/ไร่
๑.๗) ค่าขนส่ง	เป็นเงิน.....๑๐๐.....บาท/ไร่
รวมต้นทุนการผลิต	๔,๔๔๐.....บาท/ไร่
รายได้	๑,๙๖๐.....บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

- ๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....-.....
เฉลี่ยรายได้วันละ.....บาท/วัน
- ๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....-.....
เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....บาท/สัปดาห์
- ๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....-.....
เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....บาท/เดือน
- ๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ข้าวเปลือก, เมล็ดพันธุ์ข้าว, โค, ปลา
เฉลี่ยรายได้ปีละ ๑๕๐,๐๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง) ทั้งในด้านตัวเกษตรกรเอง เกษตรกรรายอื่น และชุมชน ดังนี้

๒.๔.๑ ประโยชน์ที่เกิดกับตัวเกษตรกรต้นแบบ

- เกษตรกรต้นแบบได้รับความรู้และทักษะทางวิชาการและเทคโนโลยีการเกษตรใหม่ ๆ ทำให้สามารถเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุนการผลิต และปรับปรุงคุณภาพสินค้าได้ดียิ่งขึ้น สามารถจัดการทรัพยากรในฟาร์มอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน รวมทั้งเป็นผู้นำชุมชนด้านการเกษตรเกิดความมั่นใจในการบริหารจัดการกิจกรรมและมีรายได้มั่นคงมากขึ้น

๒.๔.๒ ประโยชน์ที่เกิดกับเกษตรกรรายอื่น

- ผ่านการเรียนรู้จากเกษตรกรต้นแบบ เกษตรกรในพื้นที่ได้รับโอกาสถ่ายทอดความรู้และเทคนิคการเกษตรที่เหมาะสม ปรับใช้กับการทำเกษตรของตนเอง ช่วยลดต้นทุนการผลิต เพิ่มคุณภาพและผลผลิตพืช เกิดเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน

๒.๒.๓ ประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนและสังคม

- ศพก. เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีและการแลกเปลี่ยนความรู้ด้านการเกษตรในพื้นที่ นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งข้อมูลและจุดนัดพบของหน่วยงานเพื่อให้บริการด้านการเกษตรแก่เกษตรกรทั้งในและนอกพื้นที่

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เกษตรกรต้นแบบนำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร ช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรและชุมชนได้หลายด้าน เช่น

๑. การใช้ปุ๋ยและสารชีวภาพที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

- การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ลดการใส่ปุ๋ยเคมีเกินพอดี ใช้ปุ๋ยอินทรีย์และสารชีวภาพ เช่น ไตรโคเดอร์มา เพื่อควบคุมโรคและแมลงแทนสารเคมี

- วิธีนี้ช่วยป้องกันการปนเปื้อนของสารเคมีในดินและน้ำ ช่วยรักษาสมดุลระบบนิเวศและความอุดมสมบูรณ์ของดิน

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)
ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตรในโครงการศูนย์เรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ได้แก่

- การทำนาข้าว มีการใช้เทคโนโลยีการวิเคราะห์ดินและการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ทำให้ลดการใช้ปุ๋ยเคมีเกินความจำเป็น ลดปัญหาการปนเปื้อนสารเคมีในดินและน้ำ นอกจากนี้ระบบการจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพช่วยลดการใช้น้ำ ใช้น้ำน้อยลงแต่ยังเพิ่มผลผลิต ส่งผลให้มีการใช้ทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืนและลดการกัดเซาะหน้าดิน

- การเลี้ยงโค มีการจัดการฟาร์มแบบผสมผสาน เช่น การใช้พืชอาหารสัตว์ที่ปลูกในแปลงปลูกสาร์พิช ลดการใช้สารเคมีในอาหารสัตว์ และจัดการมูลสัตว์อย่างเหมาะสมเพื่อนำกลับมาเป็นปุ๋ยอินทรีย์ในพื้นที่เกษตร ช่วยลดมลพิษและรักษาคุณภาพดินในพื้นที่

- การเลี้ยงปลา การเลี้ยงปลาในระบบบ่อผสมรวมกับการจัดการนาข้าวแบบผสมผสาน ช่วยสร้างระบบนิเวศที่สมดุลในแปลงนา เช่น ปลาเป็นตัวช่วยควบคุมศัตรูพืชในนาข้าว ลดการใช้สารเคมี และมูลปลาช่วยเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดินและน้ำในบ่อเลี้ยง ส่งเสริมระบบเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

- ศพก. รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลสภาพดิน สภาพน้ำ และสภาพภูมิอากาศของพื้นที่ เพื่อการวางแผนและใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม
- มีข้อมูลเกี่ยวกับชนิดพืชหลัก ปัญหาในพื้นที่ เช่น ศัตรูพืชและโรค ที่ส่งผลกระทบต่อผลผลิตอย่างครบถ้วน
- ความรู้เหล่านี้ทำให้การส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่มีเป้าหมายชัดเจน และเกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดี

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

- ศพก. เป็นศูนย์กลางจัดอบรมและเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้เกษตรกรได้ศึกษาดูงาน
- เกษตรกรต้นแบบทำหน้าที่เป็นวิทยากรถ่ายทอดเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน
- เป็นแหล่งเรียนรู้และส่งเสริมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริง

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

- ศพก. รับฟังและรับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับปัญหาด้านการเกษตรในพื้นที่ พร้อมจัดทำแผนแก้ไขร่วมกับเกษตรกร
- ให้คำปรึกษาและแนะแนวทางแก้ไขปัญหาด้านดิน น้ำ ศัตรูพืช และวิธีการผลิตที่เหมาะสม
- ส่งเสริมให้เกษตรกรมีเครื่องมือและความรู้ในการบริหารจัดการฟาร์มของตนเองอย่างยั่งยืน

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

- ศพก. เป็นศูนย์กลางเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรที่ทันสมัยและถูกต้อง
- จัดทำสื่อและเอกสารความรู้ นำเสนอเทคโนโลยีใหม่ผ่านช่องทางทั้งออนไลน์และออฟไลน์
- สนับสนุนการเข้าถึงองค์ความรู้และบริการจากหน่วยงานภายนอกอย่างง่ายและรวดเร็ว

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

- ใช้เกษตรกรต้นแบบและเครือข่ายเกษตรกรเป็นแกนกลางขยายผลผ่านกิจกรรมอบรมและเวทีแลกเปลี่ยน
 - มีแปลงสาธิตและพื้นที่เรียนรู้ให้เกษตรกรรายอื่นลงมือปฏิบัติจริง
 - ผลลัพธ์เกษตรกรที่นำความรู้ไปใช้สามารถเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน และพัฒนาคุณภาพผลผลิตได้
- #### ๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่
- ศพก. ทำงานร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ โรงเรียน และหน่วยงานภาคีในพื้นที่
 - ร่วมกำหนดนโยบายและแผนงานเกษตรในพื้นที่ รวมถึงการจัดกิจกรรมด้านการเกษตร
 - ส่งเสริมให้ชุมชนเข้มแข็ง มีส่วนร่วมและรับผิดชอบต่อการพัฒนาการเกษตรของตนเอง

๔.๑.๗ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

- เป็นผู้นำและตัวแทนชุมชนในการกำหนดทิศทางการทำงานของ ศพก.
- ประสานงานและสร้างความร่วมมือระหว่างเกษตรกร หน่วยงานราชการ และภาคเอกชน
- ดูแลการบริหารจัดการศูนย์และติดตามผลการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

- ๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน
- การเป็นศูนย์กลางความรู้และนวัตกรรมในพื้นที่ เป็นแหล่งรวมความรู้ เทคนิค และนวัตกรรม ด้านการเกษตรที่ทันสมัย ที่เกษตรกรในชุมชนสามารถเข้าถึงและนำไปปรับใช้ได้จริง
 - การช่วยเพิ่มรายได้และคุณภาพชีวิตของเกษตรกร เช่นการช่วยให้เกษตรกรมีความรู้และทักษะ ในการจัดการฟาร์ม ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิตและคุณภาพสินค้า
 - การส่งเสริมความร่วมมือและสร้างเครือข่ายในชุมชน ศพก. เป็นสถานที่เชื่อมโยงเกษตรกร หน่วยงาน รัฐและเอกชน เป็นเครือข่ายที่ช่วยสนับสนุนกันและกันในการพัฒนาเกษตรกรรมในพื้นที่
 - การสร้างต้นแบบการเกษตรที่ยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การนำเทคโนโลยีและวิธีการ เกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ การจัดการน้ำอย่างประหยัด ช่วยรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ในชุมชนและสร้างความยั่งยืนในระยะยาว
 - การเป็นแรงบันดาลใจและผู้นำการเปลี่ยนแปลงในชุมชน การเป็นเกษตรกรต้นแบบ เป็น วิทยากรถ่ายทอดความรู้ และเป็นผู้ดำเนินการส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกให้กับเกษตรกรในพื้นที่

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการ

๑.๑) การใช้ตำแหน่งราชการในการประสานงาน

- ใช้บทบาทอดีตกำนันเป็นฐานในการประสานงานระหว่างองค์กรภาครัฐและชุมชน
- นำความรู้และเครือข่ายจากตำแหน่งเดิมมาใช้ส่งเสริมงานเกษตรและพัฒนาชุมชน
- สนับสนุนและผลักดันนโยบายเกษตรในพื้นที่ให้สอดคล้องกับความต้องการของ

เกษตรกร

๑.๒) การสร้างและกำกับดูแลกิจกรรมชุมชน

- เป็นผู้ริเริ่มและสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มหรือศูนย์เรียนรู้ในชุมชน เช่น ศพก., ศตปช.

ศูนย์ข้าวชุมชน, กลุ่มข้าวอินทรีย์

- ดูแลการดำเนินกิจกรรมที่ตอบโจทย์ปัญหาการเกษตรและความเป็นอยู่ของชุมชน
- ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายชุมชน

๑.๓๓) การเป็นตัวแทนชุมชนในการประชุมและเจรจา

- เป็นตัวแทนชุมชนเข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานภายนอกเพื่อนำเสนอความต้องการและ

ปัญหาของเกษตรกร

- เสนอขอรับทรัพยากร งบประมาณ หรือความช่วยเหลือจากภาครัฐและเอกชน
- สร้างภาพลักษณ์ที่ดีและความเชื่อมั่นให้กับชุมชนในสายตาภายนอก

ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบไม่เป็นทางการ

๑. การเป็นแบบอย่างและที่ปรึกษาของเกษตรกร

- แสดงตัวอย่างการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ประสบความสำเร็จให้เกษตรกรรายอื่น
- ให้คำปรึกษาแนะนำและช่วยแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าแก่เกษตรกรในพื้นที่อย่างใกล้ชิด
- สร้างแรงบันดาลใจในการพัฒนาการเกษตรให้กับชุมชน

๒. การสร้างความสัมพันธ์และเครือข่ายในชุมชน

- เชื่อมโยงเกษตรกรในชุมชนให้รวมตัวกันเป็นกลุ่มหรือเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้

และประสบการณ์

- สนับสนุนการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ มีความร่วมมือและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- สร้างบรรยากาศของความสามัคคีและความไว้วางใจในชุมชน

๓. การส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาตนเอง

- กระตุ้นและสนับสนุนให้เกษตรกรในชุมชนสนใจเรียนรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ

อย่างต่อเนื่อง

- ช่วยจัดกิจกรรมหรือพบปะเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้าถึง

แหล่งข้อมูล

- เป็นผู้นำส่งเสริมทัศนคติที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาที่ยั่งยืนในชุมชน

ความเป็นผู้นำทั้งทางการและไม่เป็นทางการนี้ ทำให้เกษตรกรต้นแบบในฐานะอดีตกำนันมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนเกษตรในพื้นที่ได้อย่างเต็มศักยภาพ

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

ตัวอย่างการเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวมในบริบทของพื้นที่อำเภอเหล่าเสือโก้ก ได้แก่

- ยอมแบ่งปันที่ดินส่วนตัวบางส่วนเพื่อจัดตั้งแปลงสาธิตหรือศูนย์เรียนรู้การเกษตรให้

สมาชิกและคนในชุมชนมาศึกษาดูงาน

- อุทิศเวลานอกเวลางานประจำในการร่วมอบรม ถ่ายทอดความรู้ และให้คำปรึกษาแก่เกษตรกร

ในพื้นที่โดยไม่หวังผลตอบแทน

- ร่วมมือกับหน่วยงานท้องถิ่นและองค์กรต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น การฟื้นฟู

ทรัพยากรน้ำและดินในพื้นที่

- ปฏิบัติตามแนวทางเกษตรแบบยั่งยืน เช่น ลดการใช้สารเคมี ปลูกพืชหมุนเวียน ช่วยรักษาความ

สมดุลของระบบนิเวศชุมชน

- รับบทบาทผู้นำในการประสานงานระหว่างเกษตรกร กลุ่มผู้ผลิต และหน่วยงานราชการ เพื่อ

ส่งเสริมความร่วมมือในชุมชน

- เปิดโอกาสให้เกษตรกรใหม่หรือเยาวชนเข้าร่วมกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการ

เรียนรู้และพัฒนาทักษะ

- สนับสนุนการสร้างเครือข่ายเกษตรกรในชุมชนเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

- ร่วมแบ่งปันเครื่องมือหรือทรัพยากรร่วมกับสมาชิกในชุมชน เพื่อลดต้นทุนและเพิ่ม

ประสิทธิภาพในการทำเกษตร

- ส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์และวิธีการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อรักษาคุณภาพดิน

และน้ำในชุมชน

- ร่วมกิจกรรมสาธารณประโยชน์ในชุมชน เช่น การปลูกต้นไม้ การทำฝายชะลอน้ำ และกิจกรรม
ฟื้นฟูระบบนิเวศโดยรวม

การเสียดสเหล่านั้สะท้อนให้เห็นถึงจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อส่วนรวมและการมีส่วนร่วมอย่าง
แท้จริงของเกษตรกรในพื้นที่อำเภอเหล่าเสือโก้กในการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

“ซื่อสัตย์ สุจริต”

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

๑. นายเฉลิมศักดิ์ ศรีเลิศ	เกษตรอำเภอเหล่าเสือโก้ก
๒. นางอัจฉรา มโนวงศ์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๓. นายอภิรัฐ เอ็มกลาง	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

กระบวนการถอดบทเรียนและเครื่องมือที่ใช้ในการถอดบทเรียน มีดังนี้

๑. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) การพูดคุยแบบเจาะลึกกับผู้นำเกษตรกร เกษตรกรต้นแบบ และผู้เกี่ยวข้อง เพื่อเก็บข้อมูลประสบการณ์ วิธีการแก้ไขปัญหา และบทเรียนที่ได้รับ
๒. การบันทึกและรวบรวมข้อมูลในพื้นที่จริง (Observation and Documentation) การสังเกตการณ์และบันทึกภาพถ่าย วิดีโอ หรือข้อมูลการปฏิบัติงานจริงในพื้นที่
๓. การวิเคราะห์ผลและสกัดองค์ความรู้ (Content Analysis & Knowledge Extraction) วิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากการสัมภาษณ์และการสนทนา เพื่อสรุปองค์ความรู้หลักที่เกิดขึ้น

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ประเด็นในการถอดบทเรียนบางประเด็นต้องทำความเข้าใจ เกษตรกรต้นแบบจึงจะสามารถให้ข้อมูลได้

*****หมายเหตุ** ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

แผนราย ศพก. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘

ภาคผนวก 3.2

แผนปฏิบัติการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

แผน ราย ศพก.

อำเภอเหล่าเสือโก้ก จังหวัดอุบลราชธานี ประจำปีงบประมาณ 2568

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ นายสมิตร ปลื้มจิตร สันกำแพง อำเภอแม่ออน

จุดเด่น 1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว

[illegible][illegible]